

JACOB SPÅNGBERG.

Efter några veckors sjukdom, en följd af *influenta epidemica*, afled i Stockholm den 12 febr. 1894, lektorn i naturalhistoria och kemi vid högre allm. läroverket i Sundsvall fil. d:rn JACOB SPÅNGBERG i sitt fyratiosjunde år. De yttre dragen af hans lefnad äro följande:

Han föddes den 29 november 1846 å egendomen Näs i Hubbo socken, $1\frac{1}{4}$ mil från Vesterås. Föräldrarna voro handlanden L. J. SPÅNGBERG och hans hustru M. D. HAMMARBÄCK. Han genomgick 6 klasser i Upsala katedralskola och 2 klasser i Upsala privatskola samt aflade maturitetsexamen i Stockholm vårterm. 1867 och inskrefs samma år vid Upsala universitet, där han förnämligast studerade naturalhistoria och aflade filosofie kand. examen d. 28 febr. 1872, disputerade för den filosof. gradens vinnande den 21 maj s. å. med en afhandling öfver dagfjärilsläktet *Cupido* SCHRANK samt promoverades till fil. doktor den 31 påföljande maj. Han genomgick profår vid Upsala högre elementarläroverk läsåret 1873—74; tjänstgjorde som extra lärare 1874—75 och ss. vikarierande adjunkt höstterminen 1876 vid nyssnämnda elementarläroverk, samt ss. lärare i naturalhistoria i Fjellstedtska skolan i Upsala 1875.

Den 7 juni 1876 utnämndes han till docent i entomologi vid Upsala universitet, var vikarierande adjunkt läsåret 1877—78 vid Nya Elementarskolan i Stockholm och aflade disputationsoch undervisningsprof inför Vesterås domkapitel d. 26, 27 mars 1878 genom försvarandet af Entomologiska anteckningar samt teser af botaniskt, zoologiskt och kemiskt innehåll i och för lektorsbefattning i Falun, samt blef utnämnd till lektor i kemi och naturalhistoria vid högre allmänna läroverket i Sundsvall den 26 maj 1880, sökte och erhöll transport till samma slags lektorsbefattning i Gefle den 16 augusti 1882 och förflyttades enligt ansökan tillbaka till Sundsvall den 16 dec. 1892.

Genom resor i naturhistoriskt syfte sökte han vidga sina kunskaper inom zoologi, synnerligast i entomologien, och i botanik. Inom entomologien var det särskildt fjärilarna och skinnbaggarna, som han mest sysslade med, och han hade den lyckan att åtnjuta värdefull ledning af framstående stormän inom naturalhistorien, ss. af professorerna W. LILLJEBORG, CARL STÅL, ZETTERSTEDT och V. WITTRÖCK. Följande resor har han företagit: Till Telemarken i Norge och Bohus skärgård 1870, till ön Bornholm 1871 och 1873; med understöd af Kongl. Vetenskapsakademien till Ume Lappmark 1874; såsom SEDERHOLMS stipendiat till Torne Lappmark 1875, till Lule Lappmark 1876 och med statsunderstöd, erhållna genom Kongl. Landtbruksakademien, till Frankrike,

England, Spanien, Portugal, Italien, Österrike, Ungarn, Tyskland och Danmark 1879 samt till Frankrike och Belgien 1880. Han har dessutom äfven deltagit i de skandinaviska naturforskaremötena i Köpenhamn 1873, i Stockholm 1880 och i Kristiania 1886.

Af följande utländska naturvetenskapliga sällskap och föreningar var SPÅNGBERG kallad till ledamot: Der entomol. Verein zu Stettin; Die schweizerische entomol. Gesellschaft; La Société Entomologique de France i Paris; La Société Entomologique de Belgique i Bruxelles; Die K. K. zoologische-botanische Gesellschaft i Wien; Società Española de Historia Natural i Madrid och Société nationale des Sciences et mathématique de Cherbourg.

Under sin vistelse i Stockholm omhuldades SPÅNGBERG med stor vänskap af professor CARL STÅL, som då var intendent för Riksmusei Entomologiska Afdelning, och under dennes ledning författade han flera af sina entomologiska afhandlingar, särskildt öfver talrika släkten och arter af *Hemiptera Homoptera*, som förut voro okända eller mindre bekanta. Den 14 Dec. 1879 deltog SP. i stiftandet af den Entomologiska Föreningen i Stockholm. Han utsågs då till ansvarig utgifvare och redaktör af denna förenings tidskrift, hvilket uppdrag han fullgjorde under »Entomologisk Tidskrifts» första 10 år eller t. o. m. år 1889. Den ifver för entomologien, som i så hög grad besjälade SPÅNGBERG alltifrån unga år och fortfor under den första tiden af hans verksamhet såsom redaktör af Entomol. Tidskrift, mattades under de senare åren, isynnerhet sedan han kommit i ekonomiska svårigheter, därigenom att han invecklades i industriella företag, hvilka icke slogo väl ut.

Han gifte sig den 10 april 1882 med ZELMA BRUCE-MORELL och sörjes nu närmast af maka och en dotter.

Utgifna skrifter.

Särskilda arbeten:

1. Om de svenska och norska arterna af dagfjärilsläggat *Cupido* (SCHRANK). Upsala 1872. (Gradual-afhandling). 63 pg.
2. Lepidopterologiska Anteckningar I *Argynnis*. *Brenthis*. Upsala 1876. 34 pg.
3. Om Colorado-skalbaggen (*Chrysomela decemlineata*). Stockholm 1877. 39 pg.
4. Skematisk hjälpreda vid studiet af den kvalitativa kemiska analysen.

I Öfersigt af Kgl. Vetenskaps Akademiens Förhandlingar:

5. Homoptera nova vel minus cognita. 1878. 12 pg.
6. Psocina sueciæ et Fenniæ. 1878. 25 pg. 2 tab.
7. Species Jassi generis Homopterorum. 1878. 38 pg.
8. Homoptera nonnulla americana nova vel minus cognita. 1879. 10 pg. 2 tab.

I Bihang till K. Sv. Vet.-Akad. Handlingar:

9. Species Gyponæ generis Homopterorum. 1878. 76 pg.
10. Note sur les Variétés Suédoises de la *Brenthis Selene* (W. V.). 1878. 10 pg. 1 tafl.

I Stettiner entomologische Zeitung:

11. Über drei im hohen Norden vorkommende Arten der Schmetterlingsgattung *Cupido* SCHRANK. 1876. 3 pg.
12. Nekrolog des Prof. C. STÅL. 1879. 9 pg.

I Annales de la Sociedad Española de Hist. Natural.

13. Notice sur les degats des pucerons dans les champs d'orge et les moyens de les prévenir. Madrid 1879. 3 pg. (*Phyllotreta*).

I Entomologisk Tidskrift.

14. Species *Anarta* generis Noctuarum. 1880. 15 pg.
15. Mélanges lépidopterologiques. 1880. 13 pg. 1 tab.
16. Sur quelques espèces de la sous-famille des *Psocines*. 1880. 5 pg. Figg.
17. Compte-rendu des travaux des Entomologistes au 12:me Congrès des Naturalistes Scandinaves à Stockholm. 1880. 32 pg.
18. Smärre meddelanden. 1880. 3 pg.
19. Species novas vel minus cognitias Gyponæ generis Homopterorum. 1881. 16 pg.
20. Om *Parnassius Mnemosyne* L. 1882. 1 pg.
21. Nekrolog öfver A. W. MALM. 1882. 3 pg.
22. Species novas generis Gyponæ, quæ in Museo Zoologico cæsar. Windenbonensi asservantur. 1883. 9 pg.
23. Nekrolog öfver PETER VON MÖLLER. 1884. 2 pg.
24. Nekrolog öfver OSKAR ELIS LEONARD DAHM. 1884. 7 pg.
25. *Orchestes populi* L. i Gefletrakten. 1884. 1 pg.
26. Huggpipa för insektsamlare; konstruerad af fabriksföreståndaren I. B. ERICSON. 1886. 2 pg.
27. Ur främmande litteratur. 1887. 14 pg. (Referater)
28. Nekrolog öfver AUG. EMIL HOLMGREN. 1889. 8 pg.
29. Summarisk redogörelse för innehållet af Entomologisk Tidskrift under dess första 10 år. 1889. 34 pg.

O. Th. Sandahl.